

Warszawa, 3 lutego 2016 r.

Opinia do ustawy o zmianie ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych

(druk nr 77)

I. Cel i przedmiot ustawy

Przesłana do Senatu ustawa o zmianie ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych została uchwalona w dniu 30 stycznia 2016 r.

Pierwsza z wprowadzanych zmian dotyczy przepisu art. 13 ust. 1 ustawy, który stanowił, że żołnierz służby kontraktowej może ją pełnić przez okres łączny nieprzekraczający 12 lat. Przepis ten został uchylony co oznacza, że liczba lat służby żołnierza kontraktowego nie będzie ograniczona ścisłą cezurą czasową.

Zmiana ta umożliwi żołnierzom kontraktowym nabywanie uprawnień do emerytury wojskowej oraz odprawy mieszkaniowej, przysługujących żołnierzom zawodowym po 15 latach służby wojskowej.

Z zagadnieniem tym związana jest treść art. 2 ustawy nowelizującej, który uprawnia żołnierzy wobec których wszczęto procedurę zwolnienia z zawodowej służby wojskowej, z powodu osiągnięcia 12 lat służby, do wystąpienia z wnioskiem o zawarcie kolejnego kontraktu, tym samym wydłużenia okresu służby ponad dotychczas dopuszczalny okres 12 lat.

Druga z wprowadzanych zmian dotyczy uprawnień Ministra Obrony Narodowej.

Przyjęte w ustawie rozwiązanie (dodany art. 42d) stanowi *lex specialis* w stosunku do obowiązujących zasad określonych w art. 31 ust. 1 i 2 oraz art. 78 ust. 1 ustawy i przyznaje Ministrowi prawo do wyznaczania, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, żołnierza zawodowego na stanowisko służbowe o dwa lub więcej stopni wojskowych wyższe, od

posiadanego przez żołnierza stopnia wojskowego. Wyznaczenie takie nie będzie się łączyło z jednoczesnym mianowaniem na wyższy, odpowiedni do stanowiska stopień wojskowy.

Ustawa określa zasady ustalania uposażenia zasadniczego żołnierza wyznaczonego w trybie art. 42d oraz dodatku kompensacyjnego, który pokryje różnicę pomiędzy otrzymywanym dotychczas uposażeniem, a uposażeniem właściwym dla zajmowanego stanowiska służbowego.

Ostatnia z przyjętych zmian nowelizuje całościowo treść przepisu upoważniającego Ministra Obrony Narodowej do określenia w drodze rozporządzenia warunków i trybu przyznawania, podwyższania, wypłaty i obniżania dodatków: specjalnego, służbowego, motywacyjnego funkcyjnego i kompensacyjnego.

Zmiana ta jest konsekwencją wprowadzenia nowego rodzaju dodatku – dodatku kompensacyjnego. Wymagało to uzupełnienia dyspozycji zawartej w upoważnieniu dla Ministra oraz zapisania czytelnych i precyzyjnych wytycznych, które dopełnią materię normowaną ustawą.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił opiniowaną ustawę na 10. posiedzeniu w dniu 30 stycznia 2016 r. w oparciu o projekt poselski (druk sejmowy nr 171).

Projekt ustawy został skierowany do Komisji Obrony Narodowej, która w dniu 27 stycznia 2016 r. przedstawiła swoje sprawozdanie.

Komisja wprowadziła dwie istotne zmiany w stosunku do brzmienia projektu ustawy:

– usunięto przepis art. 42d ust. 2, który stanowił, że żołnierz wyznaczony przez Ministra Obrony Narodowej na stanowisko służbowe w trybie art. 42d, nie może posiadać stopnia wojskowego niższego od podległych mu żołnierzy,

– dodano zmianę dotyczącą przepisu art. 80 ust. 6 i 6a, upoważniającego Ministra Obrony Narodowej do wydania rozporządzenia.

W trakcie II czytania złożono jedną poprawkę. Jej celem było usunięcie z ustawy przepisów, które przyznają Ministrowi prawo do wyznaczania, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, żołnierza zawodowego na stanowisko służbowe o dwa lub więcej stopni

wojskowych wyższe, od posiadanego przez żołnierza stopnia wojskowego oraz regulują kwestie związane z przyznawaniem takiemu żołnierzowi dodatkiem kompensacyjnym.

W III czytaniu, Sejm uchwalił ustawę, odrzucając poprawkę zgłoszoną w II czytaniu.

III. Uwagi szczegółowe

1. Zagadnieniem wymagającym pogłębionej analizy jest regulowana ustawą kwestia zapisania w ustawie sposobu obliczania uposażenia zasadniczego żołnierza wyznaczonego przez Ministra Obrony Narodowej na stanowisko służbowe o dwa lub więcej stopni wojskowych wyższe, od posiadanego przez żołnierza stopnia wojskowego.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 3 lit. c oraz art. 78 ust. 1 ustawy, wysokość uposażenia żołnierza zawodowego jest uzależniona od grupy uposażenia, do której zostało zaszeregowane zajmowane przez niego stanowisko służbowe.

Uposażenie żołnierza jest zatem związane z zajmowanym przez niego stanowiskiem służbowym, a nie posiadanym stopniem wojskowym.

Wprowadzane ustawą przepisy nie są zbieżne w tym względzie z przepisami ustawy.

Nakazują w art. 78 ust. 3a ustalać uposażenie żołnierza stosownie do posiadanego stopnia wojskowego, a nie zajmowanego dotychczas stanowiska służbowego, wprowadzając w ten sposób wyjątek, którego przyczyny (i skutki) nie zostały wyjaśnione w uzasadnieniu do ustawy.

Wykładnia przepisów art. 78 ust. 3a oraz art. 80 ust. 5g ustawy prowadzi do następujących wniosków: w dniu wyznaczenia na nowe stanowisko służbowe zgodnie z art. 42d, żołnierzowi przysługiwać będzie uposażenie zasadnicze nie dotychczas otrzymywane na zajmowanym przez niego stanowisku lecz w wysokości odpowiadającej najwyższej grupie uposażenia przewidzianej dla posiadanego stopnia wojskowego (art. 78 ust. 3a).

Do tego uposażenia (oprócz innych dodatków) otrzyma dodatek kompensacyjny, który będzie stanowił różnicę pomiędzy uposażeniem dotychczas otrzymywanym, a takim jakie jest odpowiednie dla stanowiska służbowego, na które żołnierz zostaje wyznaczony (art. 80 ust. 5g).

W wyniku prowadzonych nad ustawą prac legislacyjnych ustalono, że określony w art. 78 ust. 3a sposób obliczania uposażenia zasadniczego nie dotyczy momentu, gdy żołnierz zostaje wyznaczony na nowe stanowisko służbowe w trybie art. 42d, lecz sytuacji przyszłych, gdy żołnierz w tym trybie wyznaczony, zostanie mianowany na kolejny, wyższy stopień wojskowy w trakcie pełnienia służby na stanowisku, które objął w efekcie wyznaczenia na podstawie art. 42d.

Takie założenie ustawodawcy (wyrażone w trakcie prac nad ustawą) nie zostało odzwierciedlone w uchwalonym nowym brzmieniu przepisu art. 78 ust. 3a co powoduje jego niespójność z brzmieniem art. 80 ust. 5g, określającym sposób wyliczania dodatku kompensacyjnego w sposób niezależny od przepisu art. 78 ust. 3a zawierającym określenie uposażenia zasadniczego.

Aby nie było wątpliwości, że przepis art. 78 ust. 3a dotyczy wyłącznie przypadków wskazanych w art. 42d ust. 2 tj. mianowania na wyższy stopień wojskowy w trakcie pełnienia służby na stanowisku służbowym objętym w efekcie wyznaczenia na podstawie art. 42d ust. 1 należy wprowadzić następującą poprawkę:

Propozycja poprawki:

– w art. 1 w pkt 4, w ust. 3a po wyrazach „w trybie art. 42d,” dodaje się wyrazy „mianowanego na kolejny stopień wojskowy”;

2. Druga z uwag dotyczy dodawanych w art. 80 ustępów 5g i 5h. Przepisy te posługują się sformułowaniem „uposażenie zasadnicze należne na zajmowanym stanowisku” tymczasem z treści ust. 5g i 5h oraz art. 78 ust. 3a wynika, że żołnierz ten nie będzie otrzymywał uposażenia zasadniczego wynikającego z zajmowanego przez niego stanowiska służbowego tylko uposażenie zasadnicze stosowne do posiadanego stopnia wojskowego (ust. 5h) lub otrzymywane na zajmowanym dotychczas stanowisku (ust. 5g).

W tej sytuacji uposażenia stosownego (odpowiedniego) do zajmowanego stanowiska nie można nazwać „należnym”, gdyż żołnierz wyznaczony na podstawie art. 42d ust. 1 nie ma prawa do pobierania uposażenia zasadniczego określonego ustawą dla zajmowanego przez niego stanowiska, gdyż w jego sytuacji prawnej nie znajduje zastosowania ujęta w art. 78 ust. 1 zasada tożsamości zajmowanego stanowiska i posiadanego stopnia wojskowego.

Należy zatem rozważyć potrzebę wprowadzenia następującej poprawki:

Propozycja poprawki:

– w art. 1 w pkt 5, w ust. 5g i 5h wyrazy „nałężnym na zajmowanym stanowisku słuźbowym” zastępuje się wyrazami „odpowiednim dla zajmowanego stanowiska słuźbowego”.

Beata Mandylis

Główny legislator